

Tale ved Mini March Mod Atomvåben, Oprustning og Militarisering 6/11 2022

Mange af os deltog sikkert i Folkets Klimamarch sidste søndag, hvor vi var op imod 50.000. Det er skønt, at der er så stærk opbakning til at kæmpe for klimaet og gennemføre en radikal grøn omstilling. Klimaet har i øvrigt også en del at gøre med sikkerhedspolitik.

Vi vidste, at det ville være langt mere op ad bakke at samle folk til en march mod atomvåben, oprustning og militarisering. Derfor annoncerede vi den som en Mini March. Men det betyder ikke, at den er mindre vigtig. Lad os endda sige, at når vi ikke er så mange, så tæller hver enkelts deltagelse tidobbelt.

Det er vigtigt, at nogen siger fra over for tidens begejstring for mere oprustning og militarisering. Det såkaldte nationale kompromis, der blev indgået efter hemmelige forhandlinger, betyder, at de danske udgifter til militær på sigt vil blive forøget med 18 milliarder kroner om året. Penge der ellers kunne bruges på velfærd, grøn omstilling og udviklingsbistand.

Uden at det har skabt meget debat, er den danske regering ved at forhandle med USA om udstationering amerikanske tropper og materiel i Danmark i fredstid. Materiel, der kan omfatte atomvåben, uden at vi bliver oplyst om det. Det er vi stærke modstandere af! Det øger ikke Danmarks sikkerhed men risikerer tværtimod at involvere landet i amerikanske militære interventioner og gøre det til mål for gengældelse.

For første gang i dette århundrede er der en forfærdelig krig i Europa. Præsident Putins styrker har angrebet Ukraine og er i gang med at smadre landet efter bedste evne. Han har endda truet med atomvåben. Det fordømmer vi på det skarpeste! Det vil der blive talt mere om foran den russiske ambassade og Christiansborg.

Krigen – og ikke mindst truslerne om brug af atomvåben – har skabt frygt i hele Europa. Så er det ikke rimeligt, at Danmark i lighed med andre europæiske lande har besluttet en kraftig militær oprustning? Svaret er NEJ! Allerede i dag er NATO-landenes samlede militære udgifter 17 gange så store som Ruslands – jeg gentager 17 gange så store. Der er ikke brug for at smide flere penge efter militæret. NATO er militært knusende overlegen i forhold til Rusland. Det eneste område, hvor Rusland matcher USA, er atomvåben. I forhold til det vil yderligere konventionel oprustning ikke hjælpe en snus.

Når vi i dag demonstrerer både foran den amerikanske og den russiske ambassade, handler det i høj grad om, at disse to største atommagter hver på deres måde handler komplet uansvarligt med atomvåben. Rusland truer direkte med at bruge dem, og både USA og Rusland har opsagt aftaler på området. USA opsagde i 2017 aftalen om atomare mellemdistanceraketter. Det var udstationeringen af disse raketter i Europa, der gav stødet til den fredsbevægelse, der i 1980'erne voksede sig stærk over hele Europa, også i Danmark. I stedet for at nedruste, er både USA og Rusland i færd med at udvikle nye, mindre, såkaldt taktiske atomvåben. Jo mindre og smartere disse våben kan gøres, jo større er risikoen for, at de faktisk vil blive brugt.

Så sent som i sidste måned gennemførte 14 NATO-lande med USA i spidsen en øvelse, Steadfast Noon, der trænede brug af små taktiske atomvåben og samspil mellem atombevæbnede kampfly og USA's strategiske B-52 atombombefly. Hvor mange danskere er mon egentlig klar over, at vi er medlem af en alliance, anført af USA, der som en del af sin strategi har første-brug af atomvåben? Det er forkasteligt. Enhver brug af atomvåben må betragtes som en forbrydelse mod menneskeheden.

Når vi starter marchen her foran USA's ambassade, er det også fordi USA har et indirekte medansvar for krigen i Ukraine. Trods løfter om det modsatte har USA siden Sovjetunionens sammenbrud for 30 år siden aktivt arbejdet for, at en række østeuropæiske lande er blevet medlem af NATO. Ukraine har fået løfte om det samme. Jeg har det principielle synspunkt, at ethvert land må bestemme sin egen sikkerhedspolitik og herunder allianceforhold. Men USA og NATO burde have givet Rusland sikkerhedsgarantier, for eksempel imod udstationering af amerikanske tropper tæt ved Ruslands grænser.

Krigen i Ukraine kan ses som en proxykrig mellem USA/NATO og Rusland. Leverancerne af stadig tungere og længere rækkende våben indebærer naturligvis en farlig eskalering. Den amerikanske forsvarsminister Austins udtalelser om, at det nu gælder om at nedkæmpe Rusland, så de aldrig kan rejse sig igen, har øget risikoen for, at Rusland faktisk vil anvende atomvåben.

Vi, der er forsamlede her, vender os mod oprustning og krigsretorik i både Øst og Vest. Vi går ind for at forbyde atomvåben. Og - som det fint er formuleret på Mini Marchens smukke plakat - siger vi nej tak til militarisering af samfundet, af økonomien og af vores hjerner og hjerter.